

KIPINÖITÄ KULTTUURIPERINTÖÖN

IDEOITA JA VINKKEJÄ OPETTAJILTA OPETTAJILLE KULTTUURIPERINTÖKASVATUKSESTA

Tämän materiaalin ovat valmistelleet opettajat,
jotka osallistuivat seuran järjestämään Kipinöitä
kulttuuriperintöön -koulutukseen 2018-19.

Koulutus oli Opetushallituksen rahoittamaa.

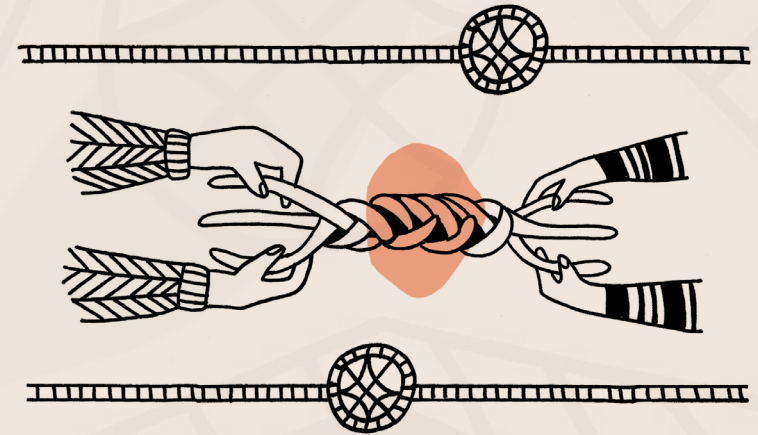
Kohderyhmä:

alakoulu

Pihaleikit

Oppilas on saanut tehtäväkseen etukäteen haastatella joitakin aikuisia, esim. vanhempiaan, isovanhempiaan tai naapurin tätiä ja setiä. Hänen tehtävänä on ollut selvittää, mitä he tekivät lapsuudessaan vapaa-ajallaan yhdessä muiden kanssa esim. kaupungin piholla ja puistoissa. Oppilas on opetellut haastattelussa esiin tulleista yhden ulkoleikin ja sen säännöt etukäteen (miehellään sellaisen, jota ei itse ole aikaisemmin leikkinyt).

Aluksi oppilaat muodostavat pareja tai ryhmiä, joiden jäsenten leikit muistuttavat toisiaan (piiloleikit -ryhmä, polttopallo -ryhmä jne.). Ryhmän sisällä he käyvät läpi leikkejään ja vertailevat niiden yhteneväisyyksiä ja eroja sekä nimityksiä. He valitsevat aluksi yhden ryhmänsä leikeistä, jonka kaikki opettelevat. Seuraavalla tunnilla he varautuvat leikittämään sen muilla luokan oppilaille. Myös muut ryhmän leikit leikitetään muilla pitkällä aikavälillä. He myös miettivät, miten leikkejä voisi kehittää edelleen ja mahdollisesti kehittävät kokonaan uuden ulkoleikin, jonka opettavat muille.

**PERINTEET JA
SUKUPOLVIEN
VUOROVAIKUTUS**

Kohderyhmä:

perusopetus, alaluokat

"Kaustislainen viulunsoittoperinne - mitä se merkitsee minulle?"

Kuunnelkaa opettajan kokoamaa kaustislaisen musiikin listaa.

Tuoko se mieleen tunteita, tunnelmia, muistoja, tapahtumia, ihmisiä, paikkoja, tuoksuja, makuja? Sulje silmät, kuuntele rauhassa ja kirjoita tai piirrä.

PAIKALLISUUS

Kohderyhmä:

1.-3. -luokkalaiset

Loruja ja runoja

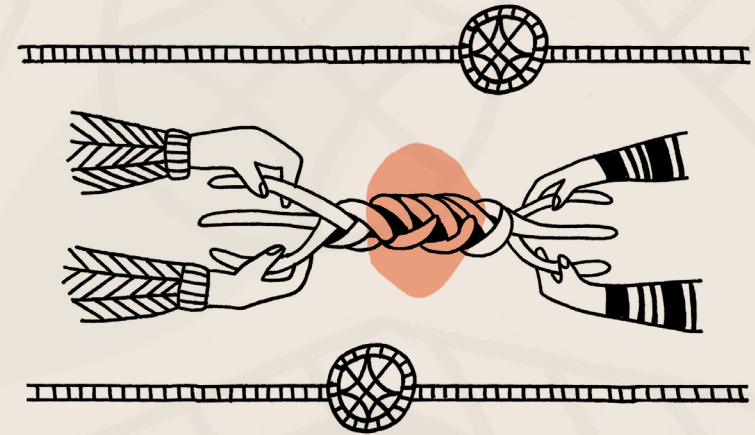
Tutustutaan joihinkin suomalaisiin eri vuosikymmenten runoihin ja loruihin. Opettaja on koonnut vähintään 10 runo- ja lorukorttia jokaiseen viiteen pussiin ja jakaa luokan oppilaat viiteen ryhmään niin, että jokaisessa ryhmässä on sekä 1., 2. että 3. luokan oppilaita.

Ryhmässä oppilaat lukevat toisilleen pussista nostettuja runoja ja loruja. He voivat keskustella niistä ja miettiä, tunnistavatko he jotkut runot tai lorut ja minkälaisia sanoja niissä on käytetty (merkityksettä, vanhanaikaisia, moderneja).

Seuraavaksi kerraksi oppilaita pyydetään kysymään vanhempinsa ja/tai isovanhempiensa muistamia runoja tai loruja heidän lapsuudestaan. Oppilaiden tehtävänä on kirjoittaa ne muistiin tai jos eivät vielä osaa kirjoittaa, pyytää aikuisia kirjoittamaan.

Seuraavalla tunnilla oppilaat kertovat/lukevat ryhmissä toisilleen keräämiään runoja ja loruja. Yhdessä opettajan kanssa havainnoidaan, onko ryhmässä ja sen jälkeen luokassa löydettävissä eri oppilailta samoja runoja tai loruja tai ovatko jotkut samoja kuin koulussa oli ensimmäisellä tunnilla.

Oppilaat valitsevat ryhmässä muutaman mieluisimman lorun ja/ tai runon ja opettelevat lausumaan ne. Jokainen ryhmä esittää ainakin yhden näistä muille oppilaille.

PERINTEET JA SUKUPOLVIEN VUOROVAIKUTUS

Kohderyhmä:

perusopetus

Sano se saameksi

Tehdään sanontoihin pohjautuvaa draamaa. Oppilaat jaetaan ryhmiin, jotka valmistelevat tilanteet siten, että saamenkieltä käytetään mahdollisimman runsaasti. Tilanteet harjoitellaan ja esitetään lopuksi muille.

Tehtäviä ryhmille:

- Ennestään tuntematon tulee samaan nakkikioskin jonoon.
- Kerrotaan lomasuunnitelmia.
- Kerrotaan menneestä lomasta.
- Luokassa ilmanvaihto ei toimi.
- Kaveri on hukannut avaimensa.
- Kaveriporukka kokoontuu. jne.

Oppilaat esittävät tilanteet. Käytettävästä ajasta riippuen, oppilaat voivat vaihtoehtoisesti myös kuvata esitykset, jotka sitten katsotaan yhdessä.

Oppilaat ideoivat lopuksi, miten saamenkieltä voisi luotevasti tuoda esille omassa koulussa ja listaavat Top5-käyttökelpoisimmat sanonnat Sano se saameksi-sivustolta.

<http://sanosesaameksi.yle.fi/>

MONINAISUUS

Kohderyhmä:

perusopetus

Paikka: Fanjunkars, Siuntio
Aleksis Kiven Seitsemän veljestä

Valitse itselle mieleinen, mutta erityisen rauhallinen paikka Fanjunkarssilta, sisältä tai ulkoa pihalta. Istahda, rentoudu. Anna ajatustesi kulkeutua Seitsemän veljeksien tarinaan.

Kirjoita valitsemastasi kohtauksesta sama tarina sijoittuen nykypäivään. Miten kohtaaminen eteni nykypäivänä, meidän yhteiskuntamme kehittyneessä myllerryksessä.

Lisätehtävä 2: Kirjoita runomuotoon valitsemasi kohtaaminen.

Lisätehtävä 3: Kirjoita valitsemasi kohtaaminen rap-musiikin "rimmausta" myötäillen/riimitellen runomuotoon nykypäivän tarinana. Muista sisällön/sanoman tärkeys! Voit hyvin tarpeen mukaan muuttaa huomattavasti käytettyä sanoitusta käyttäen slangia tms.

TAIDE JA LUOVUUS

Kohderyhmä:

lukio

Kirkkohistoriaa tviitaten

Oppilaspareille jaetaan etukäteen roolit, jotka perustuvat kristilliset kirkot- kurssin sisältöön. Oppilaat twiittaavat kaksi viikkoa etukäteen sovittuun aikatauluihin ja pelisääntöjen mukaan. Twiittaaminen tapahtuu arkipäivisin ma- pe.

Roolit: Jon Wycliff, Jan Hus, Paavi Leo 10., dominikaanimunkki ja anekapppias Johan Tetzeli, Martin Luther, Lutherin oppilas, Fredrik Viisas (Saksan vaaliruhtinas, Lutherin suojelija), Katarina von Bora (nainen ja myöhemmin Lutherin vaimo), Philipp Melanchton (Augsburgin tunnustus), Mikael Agricola, Ulrich Zwingli, Jean Calvin, Henrik 8., Thomas Cranmer, 1500-luvun katolilainen, 1500-luvun protestantti, Thomas Müntzer (talonpoikaiskapina: radikaali ja väkivaltainen uskonpuhdistus ja vallankumous)

Oppilaat tutustuvat roolihahmoonsa oppikirjan ja netin avulla ja kirjoittavat hänestä muistiinpanot.

Jos on aikaa, oppilaiden kanssa voidaan katsoa Luther- elokuva, joka virittää uskonpuhdistuksen aikaan.

Jon Wycliff ja Jan Hus aloittavat twiittaamisen, koska he ovat Lutherin edeltäjiä.

Twiittaamista arvioidaan sisällön, muihin twiittien kommentoimisen ja linkittämisen ja määrän kautta.

USKONNOT JA KATSOMUKSET

Lisää ideoita ja vinkkejä kulttuuriperintökasvatukseen

www.kulttuurinvuosikello.fi

www.kulttuuriperintokasvatus.fi

info@kulttuuriperintokasvatus.fi

2018
KULTTUURIPERINNÖN
EUROOPPALAINEN
TEEMAVUOSI
#EuropeForCulture